

Söderköpings
kommun

Miljöprogram för Söderköping

För perioden 2009 – 2012

Antagandehandling

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2009-10-21 § 136

MILJÖPROGRAM 2009-2012

BAKGRUND

Söderköpings strategiska miljöarbete har sedan 1990-talet styrts av ett miljöprogram. Det förra miljöprogrammet avsåg perioden 2002-2004 och ingick som en del i ett samordnat dokument som också innehöll kommunens Agenda 21. Det här miljöprogrammet har tagits fram som ett fristående dokument för styrning av miljöarbetet i Söderköpings kommun under perioden 2009 till 2012.

Miljöprogrammet ansluter till det nationella och regionala miljömålsarbetet med tillhörande åtgärdsstrategier och handlingsprogram. Utgångspunkten för arbetet är att skapa en god livsmiljö i Söderköping och att utifrån Söderköpings lokala förutsättningar på ett så effektivt sätt som möjligt kunna bidra till att nationella och regionala miljömål uppfylls.

Miljöprogrammet omfattar hela verksamheten i Söderköpings kommun inklusive kommunala bolag.

DET NATIONELLA OCH REGIONALA MILJÖMÅLSARBETET

DET NATIONELLA MILJÖMÅLSARBETET

Riksdagen har antagit mål för miljö kvaliteten inom 16 områden. 15 av dessa antogs i april 1999 och det 16:e i november 2005. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturresurser som är ekologiskt hållbara på lång sikt.

1. Begränsad klimatpåverkan (målår 2050)	9. Grundvatten av god kvalitet
2. Frisk luft	10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
3. Bara naturlig försurning	11. Myllrande våtmarker
4. Giftfri miljö	12. Levande skogar
5. Skyddande ozonskikt	13. Ett rikt odlingslandskap
6. Säker strålmiljö	14. Storslagen fjällmiljö
7. Ingen övergödning	15. God bebyggd miljö
8. Levande sjöar och vattendrag	16. Ett rikt växt- och djurliv

Regeringen har inrättat ett miljömålsråd som ansvarar för uppföljning av miljö kvalitetsmålen. Strävan är att vi till nästa generation ska ha löst de stora miljöproblemen. Det betyder att alla viktiga åtgärder i Sverige ska vara genomförda till år 2020 (2050 då det gäller klimatmålet).

Från november 2005 gäller 72 delmål antagna av riksdagen för att konkretisera miljöarbetet på vägen mot miljö målen. Delmålen anger inriktning och tidsperspektiv. Några utgör en del av hela miljö kvalitetsmålet, andra utgör ett steg på vägen. Nya delmål kommer att behöva utvecklas efter hand.

Ett fåtal aktiviteter – transporter, energianvändning, flöden av material, kemikalier och varor med mera – orsakar flera av dagens miljöproblem. Som en följd av detta har riksdagen fastställt att arbetet med miljö kvalitetsmålen ska koncentreras i tre åtgärdsstrategier:

1. En strategi för effektivare energianvändning och transporter
2. En strategi för giffria och resurssnåla kretslopp
3. En strategi för hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö

DET REGIONALA MILJÖMÅLSARBETET

Länsstyrelsen har i samarbete med många aktörer i Östergötland anpassat de nationella målen till länets förhållanden. Östergötlands delmål och förslag till åtgärder finns samlat i ett regionalt miljömålsprogram, "mål i sikte."

Länsstyrelsen Östergötland har i bred samverkan också formulerat fem handlingsprogram med insatser för en bättre miljö och utveckling av länet till en attraktiv tillväxtregion. Handlingsprogrammen rör fem miljöområden som är extra viktiga för arbetet med att nå miljömålen i länet; Energi, Byggt miljö, Övergödning, Odlingslandskapet och Transporter.

ARBETET MED SÖDERKÖPINGS MILJÖPROGRAM

SYFTE

Kommunerna har lokalt det samlade ansvaret för att åstadkomma en god livsmiljö och har också ett övergripande ansvar för lokala anpassningar av nationella och regionala miljö mål. Detta har också varit utgångspunkten för arbetet med Söderköpings miljöprogram.

OMFATTNING

Miljöprogrammet omfattar de miljö mål som främst är kopplade till människors hälsa och miljö, d.v.s: 1. Begränsad klimatpåverkan (målår 2050), 2. Frisk luft, 3. Bara naturlig försurning, 4. Giffri miljö, 5. Skyddande ozonskikt, 6. Säker strålmiljö, 7. Ingen övergödning, 9. Grundvatten av god kvalitet och 15. God bebyggd miljö.

Miljö mål med naturvårdsinriktning, d.v.s: 8. Levande sjöar och vattendrag, 10. Hav i balans samt levande kust och skärgård , 11. Myllrande våtmarker, 12. Levande skogar, 13. Ett rikt odlingslandskap, 14. Storslagen fjällmiljö, 16. Ett rikt växt- och djurliv omfattas därför inte. Mål med naturvårdsinriktning finns i kommunens naturvårdsprogram.

GENOMFÖRANDE

Arbetet har inriktats på att åstadkomma lite text och mycket handling. För bakgrundsbeskrivningar angående olika miljö mål hänvisas därför till den nationella miljö målsportalen och specifikt för Östergötlands län i länsstyrelsens skrift "mål i sikte" samt aktuella handlingsprogram. När det gäller material angående lokala förhållanden finns bl a mycket fakta i bakgrundsbeskrivningen till det förra miljöprogrammet.

Arbetet med miljöprogrammet påbörjades med en uppföljning av de åtgärder som ingick i det förra miljöprogrammet. Det konstaterades att en hel del åtgärder har genomförts och att en del pågår som en del i det löpande miljöarbetet. De åtgärder som har bedömts vara fortsatt relevanta för miljöarbetet 2009-2012 har flyttats över till detta program.

Därefter har en inventering av regionala miljömål och delmål gjorts utifrån vilka möjligheter Söderköpings kommun har att påverka situationen. De åtgärder som bedömts vara relevanta och effektiva har också tagits med i programmet.

REDOVISNING

Programmet innehåller en kort kommentar om arbetet samt föreslagna åtgärder för respektive miljömål. För varje åtgärd redovisas när den ska påbörjas, slutdatum, ansvar och en kostnad i de fall som det bedöms att extra medel krävs för genomförandet.

BESLUT OCH UPPFÖLJNING

Miljöprogrammet antas av kommunstyrelsen 2009-09-22 och av kommunfullmäktige 2009-10-21. Uppföljning skall ske varje år med start år 2010.

1. Begränsad klimatpåverkan

Att begränsa klimatpåverkan är en viktig fråga för miljöarbetet inom Söderköpings kommun. Nedan redovisas de åtgärder som föreslås för perioden 2009-2012.

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Kommunens tjänstebilar skall vara miljöklassade (fn E85). Möjligheten att övergå till biogasdrift skall undersökas	KS RAB	2009	2012		
Ställa miljökrav på arbetsmaskiner/redskap vid upphandling av entreprenader.	KS RAB	2009	2012		
Etanol finns idag på samtliga (3 st) bensinstationer i Söderköpings stad. Möjligheten att även anordna tankställen för biogas och el skall undersökas.	KS	2009	2012		
Kommunen har tagit fram riktlinjer för etablering av vindkraftverk. Kommunen skall också verka för ökad användning av solenergi (solfångare/solceller).	KS TU	2009	2012		
Främja förnyelsebar energi i arbetet med att ta fram en ny energiplan.	KS TU	2009	2010		
Avveckla användningen av olja för uppvärmning av kommunala lokaler	KS		2012		
Minska användningen av direktverkande el för uppvärmning av kommunala lokaler med 25% .	KS		2012		
Fortsätta utbyggnaden av fjärrvärmenätet i staden. Vid planläggning av nya tomter inom fjärrvärmeområdet skall i detaljplan anges att fjärrvärme skall anslutas.	KS		Löpande		
Konvertering till närvärme (biogas/Flis) i Östra Ryds samhälle. Detta bör även ske planmässigt vid andra mindre objekt utanför fjärrvärmeområdet.	KS TU RAB		2010		
Anslutning av fjärrvärmenätet till Norrköpings nät och kraftvärmeproduktionen vid Händelöverket.	KS		2010		
Öka kollektivtrafikens attraktivitet som alternativ till resor med bil.	KS		Löpande		

RAB – Ramunderstaden AB

KS TU – Kommunstyrelsen Tekniska utskottet

BMN – Bygg- och miljönämnden

2. Frisk luft

Luften i Söderköpings kommun är bra. Inom ramen för det pågående luftvårdssamarbetet har undersökningar gjorts som visar att gällande miljö kvalitetsnormer klaras med mycket god marginal. Prognosen är att luften även i framtiden kommer att vara bra. Detta inte minst när vägverket byggt den planerade förbifarten av E22.

När det gäller vedpannor som lokalt kan försämra luftkvaliteten för den närmaste omgivningen har miljökontoret arbetat med frågan sedan början på 1990-talet och de problem som fanns tidigare har åtgärdats. Kommunen har i någon mån möjlighet att påverka situationen genom att ställa krav på fordon, arbetsmaskiner och arbetsredskap vid upphandling av olika typer av entreprenader (se klimatåtgärderna).

3. Bara naturlig försurning

I Söderköpings kommun är problemen med försurning små. Kommunen har dock möjlighet att påverka utsläppen av försurande ämnen genom åtgärder inom områden som energi, trafik, upphandling, etc. Eftersom dessa åtgärder till övervägande del motsvarar de som vidtas för att begränsa klimatpåverkan redovisas dessa inte särskilt inom ramen för miljömålet "bara naturlig försurning".

4. Giftfri miljö

Exempel på aktiviteter inom Söderköpings kommun är att miljökontoret deltar i kemikalieprojekt som bedrivs i länet. Bland annat har ett projekt angående marinor och båtbottnfärger genomförts. Inventering av företag som hanterar särskilt farliga ämnen ingår i ordinarie tillsyn. Inventering av oljecisterner pågår fortlöpande. Gamla deponier och andra förorenade områden är undersökta. När det gäller pågående verksamheter är endast 2 st förorenade områden aktuella för undersökningar (LUVATA och Söderköpings ytbehandling).

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Information om hantering av farligt avfall skall finnas på kommunens hemsida.	BMN KS TU	2009	2010		
Kommunen ska ta fram miljökrav för upphandling av entreprenader för att minimera användningen av farliga ämnen.	KS	2009	2010		
Tillse att kontroll av kvarvarande förorenade områden görs enligt gällande lagstiftning.	KS	2009	2010		

5. Skyddande ozonskikt

Bygg- och miljönämnden har årligtillsyn över hanteringen av köldmedier (CFC-föreningar/Freoner).

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Information om hantering av gamla kylskåp och frysar skall ges på kommunens hemsida.	KS TU		2010		

6. Säker strålmiljö

Inom Söderköpings kommun krävs radonsäkert byggande vid bygglov. Miljökontoret följer utvecklingen när det gäller forskning kring effekter av elektromagnetiska fält och har tillsyn på solarier. Bygg- och miljönämnden kontrollerar radioaktiv strålning på fem platser två gånger per år.

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Bevaka att all nybyggnation sker radonsäkert.	BMN		Löpande		

7. Ingen övergödning

Miljökontoret har sedan 1990 inventerat och följt upp åtgärder för enskilda avlopp. Sedan 1998 har bygg- och miljönämnden ställt krav på urinsortering vid nybyggnation på landsbygden och i områden som inte är anslutna till avloppsreningsverk. Under 2009 har ett vattenråd bildats med uppgift att bl. a. stödja kampanjen "Greppa näringen".

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Fortsatt inventering av bristfälliga avlopp, läckande gödselupplag och andra föroreningskällor.	BMN		Löpande		
Uppföljning av genomförda inventeringar av bristfälliga avlopp	BMN		Löpande		
Åtgärder enligt framtagen saneringsplan för det kommunala avloppsledningsnätet.	KS TU		Löpande	4 msek	12 msek
Uppföljning av våtmark vid Mogata och slamfilterbädd vid Söderköping (Memsängarna).	KS TU BMN		Löpande		
Information till markägare om skyddszoner vid gödsling och att skapa våtmarker.	BMN		Löpande		
Ställa krav på dagvattenhantering i samband med detaljplanering.	BMN		Löpande		
Ställa krav på kontroll av användning av gödningsmedel på kommunägd mark.	KS		Löpande		

9. Grundvatten av god kvalitet

Skönbergaåsen är ett viktigt vattenmagasin (akvifär). En flyttning av E22 kommer att minska nuvarande risker för vattenförsörjningen. Länsstyrelsen och kommunen utreder för närvarande de viktigaste akvifäerna.

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Uppföljning/åtgärder utifrån genomförd inventering av föroreningskällor inom Hällaåns avrinningsområde.	BMN		Löpande		
Fastställa och alternativt uppdatera skyddsområden för vattentäkter (inkl reserv) på hydrogeologiska grunder.	KS TU	2009	2012		
Ta fram säkerhetsanalys för kommunal vattenförsörjning.	KS TU		2010		

15. God bebyggd miljö

Bullersituationen är känd i Söderköping. Trafikbuller från E22 är helt dominerande. Ingen deponering i Söderköpings kommun. Avfallsavgiften är differentierad så att sortering av bygg- och rivningsavfall premieras. Kommunen erbjuder subventionerade radonmätningar. Samtliga hushåll har fått information om radon och erbjudande om mätningar. Uppgifter om markradonförekomst finns inarbetade i ÖP.

Åtgärder	Ansvar	Start	Klart	Kr/år	Tot kr
Bevaka buller- och vibrationsfrågor i samband med planering av ny bebyggelse och nya vägar.	BMN		Löpande		